

Nghiên cứu văn bản và giá trị của phần "Nho giáo" trong tác phẩm "Đạo Giáo Nguyên Lưu" của nhà sư An Thiền :Luận văn ThS. Văn học: 60 22 40 /Nguyễn Hữu Định ; Nghd. : PGS. Trần Nghĩa

Tên đề tài luận văn: *Nghiên cứu văn bản và giá trị của phần “Nho giáo” trong tác phẩm “Đạo giáo nguyên lưu” của nhà sư An Thiền.*

Tác giả: Nguyễn Hữu Định

Cán bộ hướng dẫn khoa học: PGS. Trần Nghĩa

Nhà Nguyễn thống nhất đất nước, kinh tế chính trị và văn hoá dần dần ổn định, sau mấy mươi năm lại rơi vào sự bành trướng của thế lực phương Tây - nước Pháp. Trong giai đoạn đất nước nhiều biến chuyển, đạo Phật ở nước ta cũng dần đi vào suy thoái, lẻ tẻ những ngọn cờ Thiền lâm sáng lên rồi tắt đi trong bóng đêm chế độ phong kiến. Trong không khí thời đại có nhiều biến chuyển, Phúc Điền Hoà thượng là ngọn cờ đầu cho công cuộc hoằng dương đạo pháp, đào tạo tăng tài kế truyền mạch đạo, mở rộng thiện pháp trong xã hội ở một thời gian khá dài mà rồi sau đó các đệ tử, bạn hữu của ông tiếp tục kế thừa mạch nguồn đó.

Hoà thượng **Phúc Điền** hiệu **An Thiền** Là một nhà sư nổi tiếng, tu trì suốt ba đời vua triều nhà Nguyễn. Ông là người có công lớn nhất trong việc sáng tác các văn bản Phật giáo. Ông là người có ý thức về nghiệp tu của mình. Từ khi xuất gia tới khi viên tịch, ông đã đi nhiều nơi, đến nhiều chùa, lập mới và trùng tu nhiều chùa, đào tạo tăng ni, giảng giải thiền điển. An

Thiền đã viết ra nhiều sách thuộc các thể loại khác nhau, trong đó phải kể tới tập “***Tam giáo quán khuy***” hay còn gọi là “***Đạo giáo nguyên lưu***”.

Tập sách “***Đạo giáo nguyên lưu***” gồm ba quyển Thượng, Trung, Hạ. Quyển thượng đề cập tới các lĩnh vực có liên quan tới Phật giáo. Quyển Trung đề cập tới các lĩnh vực có liên quan tới Nho giáo, Quyển Hạ đề cập tới các lĩnh vực có liên quan tới Đạo giáo.

Tập sách ***Đạo giáo nguyên lưu*** được khắc in khá công phu bài bản. Mở đầu là Tam Thánh Đồ, sau đó là bài “Tựa” của Nguyễn Đăng Giai còn có tên là Nguyễn Đại Phương, tiếp sau là “Tiểu Dẫn” của tác giả. Ba quyển Thượng, Trung, Hạ được in bố trí tiếp ngay sau đó.

“**Quyển Trung**” trong tập sách ***Đạo giáo nguyên lưu*** mà chúng tôi chọn nghiên cứu có nội dung khá phong phú, liên quan tới cả Nho giáo, Phật giáo và Đạo giáo. Trong đó, nội dung có liên quan tới Nho giáo chiếm phần lớn, các nội dung liên quan tới Phật Giáo và Đạo giáo chiếm vị trí khá khiêm tốn trong phần này.

Nội dung của “Nho giáo” trong phần này được thể hiện phong phú trên nhiều mặt như “Hiếu”, “Lễ”, “Nghĩa”, “Nhân”... Tuy không phải là những lời kinh kệ, nhưng nó chính là những minh chứng cho các nội dung của Nho giáo.

Ngay từ khi Phật giáo truyền sang các nước phía Đông, nó đã có những cuộc tiếp xúc với nền văn hoá bản địa, đặc biệt đối với Nho giáo và Lão giáo. Việc xung đột về mặt tư tưởng là không thể tránh khỏi, bởi hai giáo phái bắt nguồn từ hai nền văn hoá khác nhau. Thoạt đầu, để đối trọng với mốc ra đời cùng với Nho giáo, Phật giáo đã không ngừng đẩy mốc lịch sử Phật giáo truyền vào Trung Quốc.

Từ đó trở đi, giữa Nho giáo, Đạo giáo và Phật giáo đã không ngừng có những cuộc đối chất, tranh cãi, có những lúc diễn ra quyết liệt, thậm chí còn dẫn tới đổ máu.

Có thể thấy rằng Nho giáo, Đạo Giáo và Phật giáo trong suốt quá trình lịch sử, có đôi lúc đôi nơi xảy ra sự cạnh tranh hay đối đầu nhau về tư tưởng cũng như học thuật, có những lúc diễn ra gay gắt, cũng có những lúc sát nhập, vay mượn lẫn nhau, tạo nên sự phong phú và đa dạng về mặt tư tưởng trong các giáo phái, đặc biệt là sự tác động qua lại giữa Nho giáo và Phật giáo. Nói chung, qua các cuộc đấu tranh giữa các giáo phái, họ lại tiến gần thêm một bước đi tới sự thống nhất mà bỏ qua sự khác biệt, cái mà mọi người thường gọi là “cầu đồng tồn dị” và cuối cùng đi tới thống nhất với nhau, không mâu thuẫn với nhau.

Ngay từ lúc mới ra đời, cuốn sách đã được sử dụng để dạy học cho các tăng ni trong chùa. Nó đề cập tới các vấn đề về Nho giáo, Phật giáo..., ngoài ra phần này còn có một nội dung khá lớn về kiến thức tổng hợp hữu ích gộp lại từ các loại sách khác. Bởi vậy, trong thời kỳ hiện nay, cuốn sách này sẽ rất bổ ích cho người mới học, chưa đi sâu vào nghiên cứu các loại văn bản Hán Văn tiến hành nghiên cứu và khai thác tư liệu vốn rất phong phú của cuốn “Đạo giáo nguyên lưu”, đặc biệt phần “Nho giáo” mà chúng tôi đã tiến hành nghiên cứu. Người học có thể sử dụng cuốn sách này như một công cụ hỗ trợ khi nghiên cứu các loại văn bản khác.

Nói tóm lại Đạo giáo nguyên lưu của tác giả An Thiền không phải mà một bộ sách chuyên luận về Nho, Phật, Lão, tác phẩm bàn về nguồn gốc và sự phát triển của ba giáo, cũng như mối quan hệ giữa chúng với nhau, như đầu đề sách có thể đưa người ta đến một cách hiểu như thế. Mà xét về thực chất, đây thuộc loại sách công cụ, nhằm giúp cho độc giả học tập, tra

cứu về các vấn đề cốt yếu của Nho, Phật, Lão, cùng sự độn độ và hỗn dung của chúng qua lịch sử.